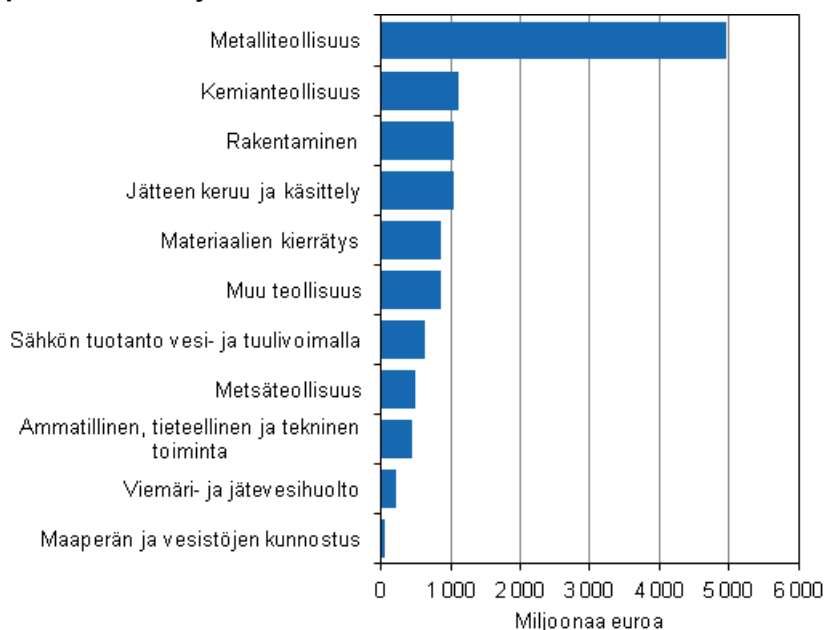

Ympäristöliiketoiminta 2011

Ympäristöliiketoiminnan arvo liki 12 miljardia euroa

Ympäristöliiketoiminnan liikevaihto vuonna 2011 oli 11,8 miljardia euroa, suurimpana toimialana metalliteollisuus. Rakentaminen oli tilastossa mukana ensimmäistä kertaa, sen ympäristöliiketoiminnan arvo oli 1,0 miljardia euroa, joka oli 4 % rakentamisen toimialan kokonaisliikevaihdosta. Rakentamisessa ympäristöliiketoiminta koostuu pääasiassa energiatehokkuuden lisäämisestä. Tiedot perustuvat Tilastokeskuksen ympäristöliiketoimintatilastoon.

Ympäristöliiketoiminnan liikevaihto ympäristöliiketoiminnan päätoimialoilla ja teollisuudessa

Teollisuudessa vuonna 2011 ympäristöliiketoimintaa harjoittavia yrityksiä oli liki 700. Suurin ympäristöliiketoiminnan tuottaja oli metalliteollisuus 4,9 miljardilla eurolla, joka oli 7 prosenttia toimialan kokonaisliikevaihdosta. Teollisuuden ympäristöliiketoimintaan luettavien tuotteiden ja palvelujen vienti oli 4,4 miljardia euroa. Teollisuuden ympäristöliiketoiminta sisältää muun muassa materiaalitehokkuuden edistämistä sekä ympäristöliiketoimintaan tarvittavien koneiden ja laitteiden tuotantoa.

Ammatillisessa, tieteellisessä ja teknisessä toiminnassa ympäristöliiketoiminnasta syntyi 2011 liikevaihtoa 456 miljoonan euron edestä. Näillä toimialoilla ympäristöliiketoiminta on pääosin konsultointia, suunnittelua ja tutkimusta. Ympäristöliiketoimintaa harjoittavia yrityksiä näillä palvelualoilla oli runsaat 300 kappaletta.

Päätoimisiksi ympäristöliiketoiminnan yrityksiksi luokitellaan ympäristön puhtaanapidossa sekä vesi- ja tuulivoiman tuotannossa toimivat yritykset. Vuonna 2011 päätoimisia ympäristöliiketoiminnan yrityksiä oli 797 ja niiden yhteenlaskettu liikevaihto oli 2,8 miljardia euroa. Yli kolmannes liikevaihdosta muodostui jätehuollosta. Toiseksi suurin päätoimiala oli materiaalien kierrätys, jonka liikevaihto oli 861 miljoonaa euroa ja investoinnit 21 miljoonaa. Ympäristöliiketoiminnan päätoimialat työllistivät yhteensä 6300 henkilöä.

Ympäristöliiketoiminnalla tarkoitetaan liiketoimintaa, joka liittyy ympäristön pilaantumista estävään tai luonnonvaroja säästävään tuotantoon. Suomessa ympäristöliiketoimintatilasto julkaistaan nyt kolmatta kertaa. Yhä täsmentyvistä käsitteistä ja tilastointimenetelmistä johtuen tämän julkaisun tiedot eivät ole kaikilta osin vertailukelpoisia kahden edellisen vuoden tietojen kanssa.

Sisällys

Taulukot

Liitetaulukot

Liitetaulukko 1. Ympäristöliiketoiminnan päätoimialat Suomessa 2011.....	4
Liitetaulukko 2. Sivutoimiset ympäristöliiketoiminnan tuottajat vuonna 2011.....	4
Laatuseloste: Ympäristöliiketoimintatilasto.....	5

Liitetaulukot

Liitetaulukko 1. Ympäristöliiketoiminnan päätoimialat Suomessa 2011

Toimiala (TOL2008)	Yritykset (lkm)	Henkilöstö (HTV)	Ympäristöliiketoiminnan liikevaihto (milj. €)	Ympäristöliiketoiminnan vienti (milj. €)	Investoinnit ympäristöliiketoimintaan (milj. €)
35111 Sähkön tuotanto vesi- ja tuulivoimalla	77	349	630	7	148
3700 Viemäri- ja jätevesihuolto	168	421	227	0	59
381,382 Jätteen keruu, käsittely ja loppusijoitus	388	3 860	1 045	4	116
383 Materiaalien kierrätys	118	1 323	861	541	21
3900 Maaperän ja vesistöjen kunnostus ja muut ympäristöhuoltopalvelut	46	378	65	8	6
Päätoimialat yhteensä	797	6 331	2 828	560	350

Lähde: Tilinpäätöstilasto, Ympäristöliiketoiminta 2011 -kysely

Liitetaulukko 2. Sivutoimiset ympäristöliiketoiminnan tuottajat vuonna 2011

Toimiala (TOL2008)	Ympäristöliiketoimintaa harjoittavat yritykset (lkm)	Toimialan kokonaisliikevaihto (milj. €)	Ympäristöliiketoiminnan liikevaihto (milj. €)	Ympäristöliiketoiminnan osuus (%)	Ympäristöliiketoiminnan vienti (milj. €)	Investoinnit ympäristöliiketoimintaan (milj. €)
16-17 Metsäteollisuus	70	20 638	500	2	206	5
19-22 Kemianteollisuus	52	23 270	1 120	5	352	433
24-30,33 Metalliteollisuus	311	69 691	4 946	7	3 720	98
08-15,18,23,31,32,35,36 Muu teollisuus	264	34 181	858 ¹⁾	3	107	..
41-43 Rakentaminen	892	26 436	1 052	4	0 ¹⁾	34
71-74 Ammatillinen, tieteellinen ja tekninen toiminta	311	8 458	456 ¹⁾	5	170 ¹⁾	6 ¹⁾
Sivutoimiset yhteensä	266	182 674	8 932	5	4 555	576

Lähde: Tilinpäätöstilasto, Ympäristöliiketoiminta 2011 -kysely

1) Tieto epävarma. Variaatiokerroin ylittää arvon 20

Laatuseloste: Ympäristöliiketoimintatilasto

1. Tilastotietojen relevanssi

1.1 Tietosisältö ja käyttötarkoitus

Ympäristöliiketoimintatilasto kuvaa Suomessa harjoitettua ympäristöön liittyvää liiketoimintaa.

Tilastoaineiston käyttöä ja luovuttamista koskevat yleiset salaussäännöt, koska aineisto sisältää yritystasolla liiketoimintaa kuvaavia tietoja. Aineistosta laaditut tilastot ovat julkisia, kuitenkin sillä rajoituksella, ettei niistä voida päätellä yksittäisen yrityksen tietoja.

Tilastotiedot julkaistaan Tilastokeskuksen Internet-sivuilla sekä toimitetaan Euroopan unionin tilastovirasto Eurostatille. Tietoja käytetään myös ympäristöliiketoiminnan laajuutta ja sen eri muotoja kuvaavissa selvityksissä ja tutkimuksissa. Tietojen käyttäjiä ovat esimerkiksi Suomen julkinen hallinto, elinkeinoelämä ja tutkimuslaitokset.

1.2 Käsitteet ja luokitukset

Ympäristöliiketoiminnalla tarkoitetaan toimintaa, joka liittyy ympäristön pilaantumista estävään tai luonnonvaroja säästävään tuotantoon. Ympäristöliiketoiminta voi olla tietyn yrityksen pää- tai sivutoimintaa. Ympäristöliiketoiminta ei ole oma toimialansa, vaan tuotanto on hajautunut useaan eri toimialaluokkaan.

Ympäristön pilaantumista estävä tuotanto voi sisältää tuotteita, tekniikoita tai palveluita jotka kohdistuvat ilman, maaperän ja veden vaurioihin sekä jätteisiin, meluun, luonnon monimuotoisuuteen ja luonnonmaisemiin liittyviin ongelmiin. Tällainen tuotanto voi olla toiminnaltaan, tai liittyä toimintaan joka on, mittausta, seurantaa, ennaltaehkäisyä, käsittelyä, korjaamista, tutkimusta, kehittämistä tai asian tietoiseksi tekemistä.

Luonnonvaroja säästävä tuotanto voi sisältää tuotteita, tekniikoita tai palveluita, jotka kohdistuvat luonnonvarojen säästämiseen ja niiden tehokkaaseen käyttöön joko tuotantoprosessissa tai käyttöprosessissa. Tällainen tuotanto voi olla toiminnaltaan, tai liittyä toimintaan joka on, mittausta, seurantaa, ennaltaehkäisyä, käytön vähentämistä, uudelleenkäyttöä, kierrätystä, korjaamista, entiselleen palauttamista, tutkimusta, kehittämistä tai asian tietoiseksi tekemistä.

Luokituksina tässä tilastossa käytetään Tilastokeskuksen toimialaluokitusta (TOL2008) sekä ympäristöliiketoiminnan tuoteluokitusta.

1.3 Lait ja asetukset

Tilaston tiedonkeruun perustana on Tilastolaki (280/2004).

2. Tilastotutkimuksen menetelmäkuvaus

Ympäristöliiketoimintaa harjoitetaan Suomessa sekä päätoimisesti että sivutoimisesti.

Ympäristöliiketoimintaa päätoimisesti harjoittavat yritykset toimivat seuraavilla TOL2008 -toimialoilla (ympäristöliiketoiminnan päätoimialat):

35111 Sähkön tuotanto vesi- ja tuulivoimalla

3700 Viemäri- ja jätevesihuolto

3811 Tavanomaisen jätteen keruu

3812 Ongelmajätteen keruu

3821 Tavanomaisen jätteen käsittely ja loppusijoitus

3822 Ongelmajätteen käsittely, loppusijoitus ja hävittäminen

3831 Romujen purkaminen

3832 Lajiteltujen materiaalien kierrätys

3900 Maaperän ja vesistöjen kunnostus ja muut ympäristöhuoltopalvelut

Ympäristöliiketoimintaa sivutoimisesti harjoittavat yritykset voivat toimia millä tahansa toimialalla, poislukien päätoimialat.

Ympäristöliiketoimintatilaston otoksen ja perusjoukon määrittely perustuu Teollisuuden tuotantotilaston, Tilinpäätöstilaston ja Yritysrekisterin tietoihin.

Tilastovuotta 2011 koskeva tiedonkeruu kohdennettiin ympäristöliiketoimintaa päätoimisesti harjoittaville yrityksille ja yrityksille joilla on toimipaikka päätoimialalla. Sivutoimisesti ympäristöliiketoimintaa harjoittavat yritykset rajattiin yritysten tuotanto- ja toimialatietoja hyödyntämällä. Näistä kyselyyn otettiin kaikki vuosiliikevaihdoltaan 50 miljoonaa euroa ylittävät yritykset sekä otos niistä yrityksistä, joiden vuosiliikevaihto oli yli 0,5 miljoonaa euroa mutta alle 50 miljoonaa euroa. Tilastovuotta 2011 koskevaan tiedonkeruuseen kuului 2 059 yritystä.

Kyselyyn vastataan Internetissä olevalla sähköisellä lomakkeella yritysten postitse saamalla käyttäjätunnuksilla ja salasanoilla. Kyselyyn on myös mahdollista vastata paperilomakkeella. Sähköisten vastausten osuus oli 92 %. Tiedonantajien vastausrasitteen pienentämiseksi kyselyssä tiedustellaan vain sellaisia tietoja joita ei muista tietolähteistä saada selvitettyä.

3. Tietojen oikeellisuus ja tarkkuus

Kyselyn vastauskato oli 30 prosenttia. Saadut vastaukset korotettiin yksinkertaisella Horwitz-Thompson -estimaattorilla. Menetelmässä korottaminen tehdään ositekohtaisesti perusjoukon yritysten ja kyselyyn vastanneiden yritysten suhteella. Kyselyn otantapohjaisuudesta johtuen tietoihin liittyy myös tilastollisia epävarmuustekijöitä. Tilaston tietojen oikeellisuutta ja epävarmuutta arvioidaan variaatiokerroimen avulla. Variaatiokerroin määrittää havaintoarvojen suhteellisen hajonnan eli sen kuinka monta prosenttia havaintoarvojen keskihajonta on havaintoarvojen keskiarvosta. Liitetaulukoiden solut, joissa havaintoarvon variaatiokerroin ylittää 20 % on merkitty yläindeksillä.

4. Julkaistujen tietojen ajantasaisuus ja oikea-aikaisuus

Ympäristöliiketoimintatilaston ensimmäinen vuosijulkistus oli tilastovuotta 2009 koskenut pilottitilasto. Tilasto on jatkossakin tarkoitus julkaista vuosittain. Lopulliset tiedot julkistetaan noin 12 kuukauden kuluttua tilastovuoden päättymisestä.

5. Tietojen saatavuus ja läpinäkyvyys/selkeys

Tilastotiedot julkaistaan Tilastokeskuksen internet-sivuilla. Lisäksi tilastotiedot raportoidaan EU:n tilastovirasto Eurostatille.

6. Tilastojen vertailukelpoisuus

Tilaston kokoamisessa noudatetaan EU:n tilastoviraston Eurostatin antamia ohjeita ja suosituksia. Ympäristöliiketoimintatilasto on tällä hetkellä kehitysvaiheessa koko Euroopassa. Tavoitteena on, että lähivuosina tilastotiedot saataisiin vertailukelpoisiksi kaikkien EU-maiden välillä.

7. Selkeys ja eheys/yhtenäisyys

Tilastoon liittyvät käsitteet ja määritelmät on sovittu yhteisesti EU:n tasolla. Suomessa ympäristöliiketoimintatilaston vuosituotanto alkoi tilastovuodesta 2009. Kansallista aikasarjaa ei ole tilastotiedoista vielä saatavilla. Koska tilasto on vielä kehitystasolla ja perusjoukko on tarkentunut edellisiin julkaisuihin nähden, eivät tämän julkaisun luvut ole kaikilta osin vertailukelpoisia aiempien julkaisujen kanssa.

Suomessa on aikaisemmin tehty ympäristöliiketoiminnasta kaksi erillisselvitystä, koskien tilastovuosia 1998 ja 2003. Nämä eivät kuitenkaan ole vertailukelpoisia tämän tilaston tietojen kanssa, koska käsitteet ja määritelmät ovat muuttuneet.

Lisätietoja

Jukka Muukkonen 09 1734 3224

Anna Piirainen 09 1734 3228

Vastaava tilastojohtaja:

Leena Storgårds

ymparistoliiketoiminta@tilastokeskus.fi

www.tilastokeskus.fi

Lähde: Ympäristöliiketoiminta 2011, Tilastokeskus

Asiakaspalaute: www.tilastokeskus.fi/palaute

*Tietopalvelu, Tilastokeskus
puh. 09 1734 2220
www.tilastokeskus.fi*

ISSN 1799-4047 (pdf)

*Julkaisutilaukset, Edita Publishing Oy
puh. 020 450 05
asiakaspalvelu.publishing@edita.fi
www.editapublishing.fi*